

Nyhetsbrev S-LÄSS, februari 2012

Hej,

Här kommer årets första nyhetsbrev för nätverket S-LÄSS.

Jag har följande att rapportera kring:

- Höstmötet
- Projektet
- Samverkan med Lighter?
- LIWEM Konferensen
- FP56
- S-LÄSS årsmöte

Höstmötet

Den 19-20 oktober höll vi höstmöte med tvådagarskurs: "Design av lätta fartyg - en workshop för den svenska marina industrin" i Karlskrona. Jag hade själv tyvärr bara möjlighet att delta inledningsvis första dagen men har hört i efterhand väldigt positiva saker om kursen, "pedagogisk", "lärorik", "kompetenta kursledare"! Stor eloge till professorerna Anders Rosén (huvudansvarig) och Magnus Burman från KTH för kursinnehåll och genomförande samt stort tack till Kockums för värdskapet och för en uppskattad rundvisning i kompositlaboratoriet.

Projektet

Projekt TankLightModule

Studien om lättviktsöverbyggnad på en tanker som genomfördes inom ramen för S-LÄSS och som presenterades vid Donsmässan, lever vidare i form av ett kommersiellt projekt rörande ett underhållsfartyg för offshore. Vi har under hösten haft projektmöten med bland annat DNV i Oslo, och det norska Sjöfartsdirektoratet i Haugesund. Att just DNV och direktoratet kontaktades berodde på redarens önskan om klassning och flagga.

DNVs kravspecifikation för att godkänna klassningen av lättviktsfartyget behöver definieras. DNV har idag ett regelverk för design av HSC i kompositmaterial, den s.k. HSLC, "High Speed, Light Craft and Naval Surface Craft" koden men man har ännu inte motsvarande konstruktionsregler för SOLAS-fartyg. Glädjande därför att man vid mötet meddelade att man håller på att se över situationen och ämnar ta fram lämpliga designkrav för kompositmaterial på SOLAS-skepp.

Vi hade också ett mycket positivt möte med Sjöfartsdirektoratet som föreföll intresserade av att vara aktivt i ett SOLAS Regel 17 projekt av detta slaget.

Ett tiotal företag deltog i det projekt som presenterades på Donsmässan (se vår websida) och i synnerhet Svenskt Marintekniskt Forum, Kockums, Coriolis, HF Interior och Tillberg Design bidrog till att projektet blev så lyckat. S-LÄSS företag som medverkar i det kommersiella fortsättningsprojektet är för närvarande SP, Kockums, Coriolis och HF Interior.

Projekt ØKO-Ø Færge

Projektet kan kort beskrivas som en jämförande studie mellan ett referensfartyg som utgörs av en deplacerande färja helt byggd i stål, med ett fartyg byggt helt i plastkomposit. Projektet föddes ur en MARKIS konferens (MARKIS är ett EU projekt som syftar till ett maritimt nätskapande inom Skagerack-Kattegat regionen) i Fredrikshamn, månadsskiftet november-december 2010. I samband med MARKIS årskonferens exakt 12 månader senare i Uddevalla, handlade ett av tio seminarier om Projekt ØKO-Ø Færge och fyra projektdeltagare höll där föredrag på lite olika tema. Presentationerna från konferensen, som bland annat beskriver det utvalda referensfartyget samt lite preliminära viktberäkningar för kompositfartyget, finns att beskåda på MARKIS websida:

www.markis.eu/57/events/annual-conference-2011/program.

Viktigt att notera i sammanhanget är att EU's passagerarbåtsdirektiv, på samma sätt som SOLAS, föreskriver att fartyg skall vara byggd av obrännbara material men att man också har en motsvarighet till SOLAS Regel 17, dvs en regel som möjliggör andra material förutsatt att man kan visa på en tillräcklig säkerhetsnivå.

Med hjälp av medel från Västra Götalandsregionen genomfördes under hösten 2011 en förstudie innehållande bland annat en marknadsundersökning om hur branschen ser på behovet av nya deplacerande lättviktsfärjor. Rapporten från förstudien, SP Report 2012:03, finns publicerad på SPs hemsida (www.sp.se/publications) och även på vår nätverkshemsida. På bägge hemsidorna ligger för övrigt även slutrapporten från LÄSS-k projektet rörande användandet av kompositmaterial i överbyggnaden till ett kryssningsfartyg, SP Report 2011:12.

Under hösten 2011 beviljade "Den Danske Maritime Fond" medel till projektet vilka bland annat skall användas till att genomföra en SOLAS Regel 17 analys samt kostnads- och miljöanalys (LCC respektive LCA) för kompositfartyget.

Projektdeltagare är:
från Sverige: SP, Coriolis, Kockums, Transportstyrelsen

från Danmark: Danish Yachts, NHK-Yacht, Hauschildt Marine och Aalborgs Universitet.
Diskussioner förs med den danska sjöfartsmyndigheten och DNV om att delta i projektet.

Samverkan med Lighter?

Nätverket S-LÄSS har inbjudits att delta i "LIGHTER" en "lättviktsarena" initierad av Swerea, Innovatum och Svenskt Marintekniskt Forum. LIGHTER strävar efter att vara en "nationell branschöverskridande lättviktsarena" och koordineras av Stefan Gustafsson-Ledell på SWEREA Swecast. Såväl flyg- som fordonsindustri är med i LIGHTER och sjöfartsområdet representeras av bland annat SMTF och Lätta Konstruktioner på KTH. Den 15 mars hålls en workshop på Volvo personvagnar i Göteborg där bland annat S-LÄSS kommer att presenteras. För anmälan och program se www.swerea.se/sv/Fokusomraden/Lattvikt/LIGHTer/

LIWEM

Ett knappt hundratal personer har hittills registrerat sig för LIWEM och vi hoppas på att få in minst ett femtiotal till. Programmet finns på www.liwem.org. Vi är väldigt nöjda med att ha fått ihop en bra talarlista med två mycket bra "keynote speakers", Harry Robertsson, STENA samt Vince Jenkins, Lloyd's Register.

Vi är också glada att ha med oss som moderator för dag 1, professor em. Anders Ulfvarson, Chalmers, och som moderator för dag 2, Johan Gärdin, Verkställande Direktör för DNV Sverige.

Vi har fått ihop ett bra program runt evenemanget, mycket tack vare STENA och Styröbolaget som lovat visa upp sina snabba lättviktsfartyg för LIWEM-deltagarna. Tycker vi gjort vad vi har kunnat och nu hoppas vi bara på att Göteborg visar sig från sin bästa sida; slutet mars kan ju betyda såväl vårsol som snöstorm.

FP56

Ett flertal från S-LÄSS deltar i ett arbete lett av Transportstyrelsen med att ta fram underlag inför nästa IMO-möte ("FP56") rörande hur FRP-kompositmaterial i SOLAS-fartyg skall brandtestas. FP56 skulle ägt rum sommaren 2012 men på grund av Londons sommar OS har man beslutat flytta mötet till början av 2013. Man kan förmoda att det kunde vara svårt med hotellbokningar annars och allmänt krångligt med säkerhetskontrollen runt olympiaden. En fördel för vår del med detta är att det ger oss mer tid att ta fram underlag. Bland annat hoppas vi kunna få fram nya brandtestdata via försök vi genomför inom ramen för ett större EU-projekt BESST där Kockums koordinerar den del som hanterar kompositser.

S-LÄSS årsmöte

Jag vill härmed kalla samtliga medlemmar i S-LÄSS till årsmöte/vårsmöte på Chalmers 24/4. Enligt våra statuter skulle detta ha hållits i inledningen av året men då mycket arbete just nu fokuseras på LIWEM-konferensen så ville jag skjuta på mötet till efter denna. Jag återkommer med mer information och agenda inför mötet. Redan nu går det dock bra att anmäla deltagande till mig.

Avslutningsvis

.... kommer jag på onsdag, 22/2, att få höra Transportstyrelsens analys av Regel-17 analysen gjord för kompositkonstruktionen på RoPax fartyget "STENA F-max". Mycket spännande!!! Ni kommer säkert att få höra mer om detta, om inte annat så på årsmötet.

Vänligen
Tommy Hertzberg

www.s-lass.com

[Unsubscribe](#)